

Ważne informacje dla uczniów gimnazjum i ich rodziców

W związku z rekrutacją uczniów do szkół ponadgimnazjalnych, a tym samym podejmowania przez gimnazjalistów kluczowej decyzji dotyczącej wyboru ścieżki dalszej edukacji pragnę zapoznać uczniów oraz ich rodziców ze zmianami wynikającymi z wprowadzenia do szkół ponadgimnazjalnych nowej podstawy programowej i nowych ramowych planów nauczania.

Minister Edukacji Narodowej Krystyna Szumilas podpisała (20 stycznia 2012 r.) rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.

Rozporządzenie to zostało przekazane do podpisu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministrem Środowiska.

Rozporządzenie wejdzie w życie 1 września 2012 r.

Nowe rozporządzenie to kolejny etap wdrażania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, której głównym celem jest poprawa efektów kształcenia. Nowa podstawa programowa dla klas IV-VI szkoły podstawowej (II etap edukacyjny) i dla szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego i technikum, zacznie obowiązywać od **1 września 2012 r.** i będzie wdrażana sukcesywnie począwszy od klasy IV szkoły podstawowej i klas I wymienionych szkół ponadgimnazjalnych.

W stosunku do obecnie obowiązującego rozporządzenia nie ulegają zmianie następujące elementy:

- ogólna liczba godzin przeznaczonych na obowiązkowe zajęcia nie będzie mniejsza od dotychczas obowiązującej;
- zasady podziału na grupy na niektórych rodzajach zajęć (od 1 września 2013 r. zajęcia informatyki mają być organizowane tak, by przy jednym komputerze był jeden uczeń);
- możliwość przyznania przez organ prowadzący do 3 godzin tygodniowo na oddział w roku szkolnym na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i na zajęcia dodatkowe;
- możliwość organizowania przez najbliższe trzy lata szkolne, za zgodą organu prowadzącego, klasy wstępnej w liceum ogólnokształcącym z oddziałami dwujęzycznymi;
- ramowe plany nauczania dla stopniowo likwidowanych szkół (liceum profilowane, zasadnicza szkoła zawodowa i technikum dla dorosłych, dwuletnie uzupełniające liceum ogólnokształcące, trzyletnie technikum uzupełniające).

Wprowadzone zmiany to:

- inna niż dotychczasowa konstrukcja ramowego planu nauczania:
 - w miejsce tygodniowego wymiaru godzin w cyklu kształcenia na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne zostały określone minimalne liczby godzin przeznaczone na te zajęcia w całym cyklu kształcenia;
 - określenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru obowiązkowych zajęć edukacyjnych w poszczególnych klasach poszczególnych typów szkół;
 - określenie minimalnych liczb godzin w cyklu kształcenia na kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne;
- na nowo zdefiniowane godziny do dyspozycji dyrektora szkoły;
- nieuwzględnienie wymiaru godzin na zajęcia religii/etyki i na nauczanie języka mniejszości narodowych, etnicznych lub języka regionalnego - wymiar godzin na te zajęcia będzie określony w odpowiednich rozporządzeniach;

- określenie liczby godzin na zajęcia rewalidacyjne dla ucznia niepełnosprawnego w oddziale ogólnodostępnym i integracyjnym (2 godziny tygodniowo).

Rozporządzenie wprowadza zasadnicze zmiany w ramowych planach nauczania dla szkół ponadgimnazjalnych, w których wdrażanie nowej podstawy programowej rozpocznie się 1 września 2012 r.

Zgodnie z nową podstawą programową w tych typach szkół (z wyjątkiem zasadniczej szkoły zawodowej i szkoły policealnej) przedmioty obowiązkowe mogą być nauczane w zakresie podstawowym lub w zakresie rozszerzonym:

1) **tylko w zakresie podstawowym** - przedmioty: wiedza o kulturze, podstawy przedsiębiorczości, wychowanie fizyczne i edukacja dla bezpieczeństwa;

2) **w zakresie podstawowym i w zakresie rozszerzonym:**

a) język polski, język obcy nowożytny, język mniejszości narodowej lub etnicznej, język regionalny, matematyka; uczeń realizuje zakres podstawowy albo zakres rozszerzony (wymagania szczegółowe dla zakresu rozszerzonego obejmują także wszystkie wymagania szczegółowe dla zakresu podstawowego);

b) historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka, informatyka; uczeń obowiązkowo realizuje zakres podstawowy (zakres rozszerzony stanowi kontynuację nauczania danego przedmiotu w zakresie podstawowym).

3) **tylko w zakresie rozszerzonym:** historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna, filozofia.

Szkoła ma obowiązek zadbać o wszechstronny rozwój każdego ucznia i dlatego dla uczniów, którzy wybiorą kształcenie w zakresie rozszerzonym z przedmiotów matematyczno - przyrodniczych, został przewidziany dodatkowy przedmiot uzupełniający *historia i społeczeństwo*, którego realizacja ma za zadanie poszerzyć wiedzę uczniów w zakresie nauk humanistycznych oraz ukształtować w nich postawy obywatelskie. Natomiast dla uczniów, którzy wybiorą kształcenie w zakresie rozszerzonym z przedmiotów humanistycznych został przewidziany dodatkowy przedmiot uzupełniający *przyroda*, którego realizacja ma za zadanie poszerzyć ich wiedzę w zakresie nauk matematyczno - przyrodniczych.

Na gruncie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego przyjęto zasadę, że obowiązkowe przedmioty ogólnokształcące ujęte w podstawie programowej w zakresie podstawowym (z wyjątkiem języka polskiego, języka obcego nowożytnego, języka mniejszości narodowej lub etnicznej, języka regionalnego, matematyki i wychowania fizycznego) będą realizowane w klasie I liceum ogólnokształcącego (a w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych - w dwóch pierwszych semestrach), lub w klasach I i II technikum.

Kierując się wymienionymi wyżej ustaleniami zawartymi w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego przyjęto następujące rozwiązania w odniesieniu do poszczególnych typów szkół:

W liceum ogólnokształcącym uczeń będzie miał obowiązek wyboru od 2 do 4 przedmiotów, a słuchacz liceum ogólnokształcącego - 2 przedmiotów, spośród proponowanych przez szkołę przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym, przy czym co najmniej jednym z tych przedmiotów musi być: *historia, biologia, geografia, fizyka* lub *chemia*.

Uczeń (słuchacz), który nie będzie realizował w zakresie rozszerzonym *historii*, będzie obowiązany realizować przedmiot uzupełniający *historia i społeczeństwo*.

Uczeń (słuchacz), który nie będzie realizował w zakresie rozszerzonym jednego z następujących przedmiotów: *biologia, chemia, fizyka* lub *geografia*, będzie obowiązany realizować przedmiot uzupełniający *przyroda*.

W **technikum uczeń będzie miał obowiązek** wyboru 2 przedmiotów, spośród proponowanych przez szkołę przedmiotów ujętych w podstawie programowej w zakresie

rozszerzonym, związanych z kształceniem w określonym zawodzie. Jednym z tych przedmiotów musi być: *matematyka, biologia, geografia, fizyka* lub *chemia*. Uczeń technikum będzie obowiązany w zdecydowanej większości przypadków realizować przedmiot uzupełniający *historia i społeczeństwo*.

Kwalifikacje zawodowe – rozumiane są jako zestaw wiedzy i **umiejętności** wymaganych do realizacji składowych zadań **zawodowych** (w wybranej **specjalności**). Wynikają z określonych dokumentów (świadectw, dyplomów, zaświadczeń) i stwarzają domniemanie, że legitymujący się nimi człowiek ma odpowiednie kompetencje.

Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to: **zawód, specjalność, umiejętności** oraz **kwalifikacje zawodowe**.

Jest ona wynikiem grupowania **zawodów** na podstawie podobieństwa **kwalifikacji zawodowych** wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (**specjalności**), z uwzględnieniem obydwu aspektów **kwalifikacji**, tj. ich poziomu i specjalizacji.

Uwzględniono cztery szerokie poziomy kwalifikacji, które zdefiniowano w odniesieniu do poziomów wykształcenia określonych w **Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych (ISCED 97)**, przyjętej na 29 sesji **UNESCO** w 1997 r.:

1. pierwszy poziom kwalifikacji (oznaczający kwalifikacje elementarne) – odniesiono do pierwszego poziomu wykształcenia **ISCED**, uzyskiwanego w **szkole podstawowej**;
2. drugi poziom kwalifikacji – odniesiono do drugiego poziomu wykształcenia **ISCED**, uzyskiwanego w **gimnazjum** oraz do trzeciego poziomu wykształcenia **ISCED**, uzyskiwanego w **liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym** i zasadniczej szkole zawodowej;
3. trzeci poziom kwalifikacji – odniesiono do czwartego poziomu wykształcenia **ISCED**, uzyskiwanego w szkole policealnej oraz do trzeciego poziomu wykształcenia **ISCED**, uzyskiwanego w technikum;
4. czwarty poziom kwalifikacji – odniesiono do piątego poziomu wykształcenia **ISCED**, uzyskiwanego na studiach wyższych zawodowych, studiach magisterskich i studiach podyplomowych oraz do szóstego poziomu wykształcenia **ISCED**, uzyskiwanego na studiach doktoranckich.

Nie oznacza to, że kwalifikacje można uzyskać tylko w ramach systemu szkolnego. Kwalifikacje mogą być i często są nabywane w ramach systemu kursowego lub poprzez praktykę.

Kwalifikacje zawodowe są układem dynamicznym. Podlegają ciągłym zmianom na skutek zmian zachodzących otoczeniu oraz rozwijania indywidualnych możliwości człowieka.

KRAJOWE RAMY KWALIFIKACJI

Wdrażanie Ram Kwalifikacji do polskiego systemu edukacji to nie tylko zobowiązanie międzynarodowe, wynikające z realizacji założeń Deklaracji Bolońskiej, postanowień Konferencji w Bergen z 2005, w której udział wzięli ministrowie szkolnictwa wyższego z 46 krajów, czy wynikające z [Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r.](#) **Proces ten należy przede wszystkim rozpatrywać w kategorii narzędzia, które służy podnoszeniu jakości kształcenia.**

Krajowe Ramy Kwalifikacji to opis wzajemnych relacji między kwalifikacjami, integrujący różne krajowe podsystemy kwalifikacji. Służy on przede wszystkim większej przejrzystości, dostępności i jakości zdobywanych kwalifikacji. KRK stworzone zostały między innymi dla potrzeb rynku pracy i społeczeństwa obywatelskiego. Ważny jest także fakt, że KRK

zawierają opis hierarchicznego systemu poziomów kwalifikacji – każda kwalifikacja jest umieszczona na jednym z tych poziomów.

Z kolei każdemu z krajowych poziomów przyporządkowany jest odpowiadający mu poziom w Europejskich Ramach Kwalifikacji. Czynić to tym samym będzie **możliwość porównywania zdobytych kwalifikacji w całej Europie.**

Na stronie internetowej [Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej](#) został zamieszczony projekt nowej podstawy programowej kształcenia w zawodach, przygotowany przez ekspertów pracujących w ramach projektu systemowego „Doskonalenie podstaw programowych kluczem do modernizacji kształcenia zawodowego”.

Od września 2012 roku w klasach pierwszych techników oraz zasadniczych szkół zawodowych zacznie obowiązywać nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego.

Równocześnie klasy te obejmie nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach. Ten ostatni dokument obowiązywał też będzie w szkołach policealnych oraz na kursach oferujących przygotowanie zawodowe. Ma on w przyszłości pełnić również rolę standardów wymagań egzaminacyjnych - czyli w oparciu o niego będą przygotowywane i prowadzone wszelkie egzaminy potwierdzające kwalifikacje zawodowe.

Nowa klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego

Nowe podejście do zdobywania wykształcenia zawodowego polega na wyodrębnieniu w ramach poszczególnych zawodów pojedynczych kwalifikacji, z których każda obejmuje określony zasób wiedzy i umiejętności. Szkoły zawodowe nadal będą kształciły w zawodach, w oparciu o wyodrębnione kwalifikacje.

Kształcenie w zakresie pojedynczych kwalifikacji będzie prowadzone na kwalifikacyjnych kursach zawodowych a ich ukończenie będzie uprawniało do przystąpienia do zewnętrznych egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie. Potwierdzenie wszystkich kwalifikacji w obrębie danego zawodu, oraz posiadanie świadectwa ukończenia szkoły, będzie jednoznaczne ze zdobyciem zawodu i uzyskaniem dyplomu. Możliwe będzie także posługiwanie się świadectwem potwierdzającym pojedynczą kwalifikację.

Rozporządzenie realizuje koncepcję dotyczącą ujednoczenia okresu kształcenia w zasadniczej szkole zawodowej, wynikającą z przywołanej ustawy. Od 1 września 2012 r. kształcenie we wszystkich zawodach w zasadniczej szkole zawodowej będzie trwało trzy lata.

W nowej strukturze szkolnictwa ponadgimnazjalnego absolwenci zasadniczych szkół zawodowych będą mogli kontynuować kształcenie w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych począwszy od drugiej klasy oraz uzupełniać kwalifikacje w zawodzie w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

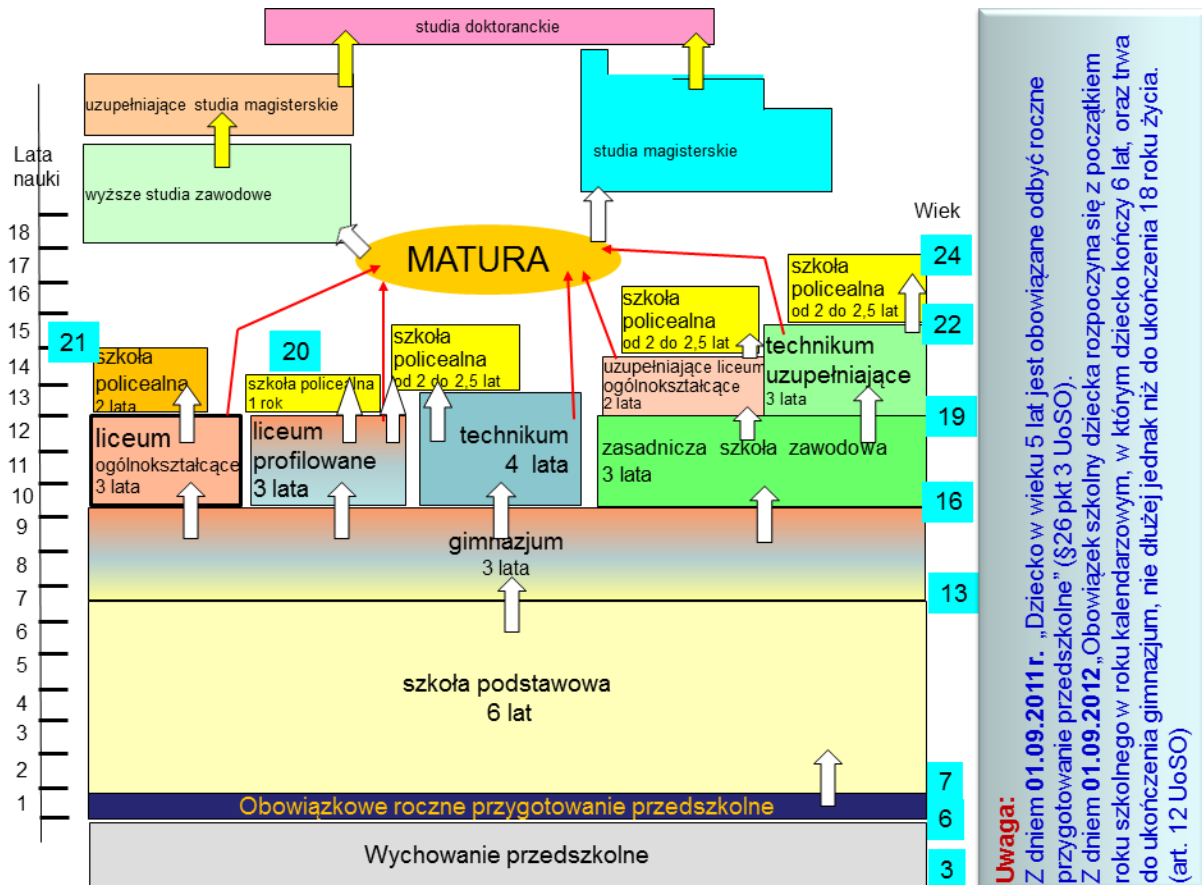
Klasyfikacja zawodów przewiduje możliwości nabywania kwalifikacji przez absolwentów szkół dających wykształcenie średnie, w szczególności absolwentów liceów profilowanych:

- poprzez kształcenie w szkołach policealnych - w zawodach, dla których przewidziano kształcenie w tym typie szkoły;
- w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych - w zakresie kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach, dla których nie przewidziano kształcenia w szkole policealnej;
- w szkołach policealnych i w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych - w zakresie wybranych zawodów i kwalifikacji wskazanych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

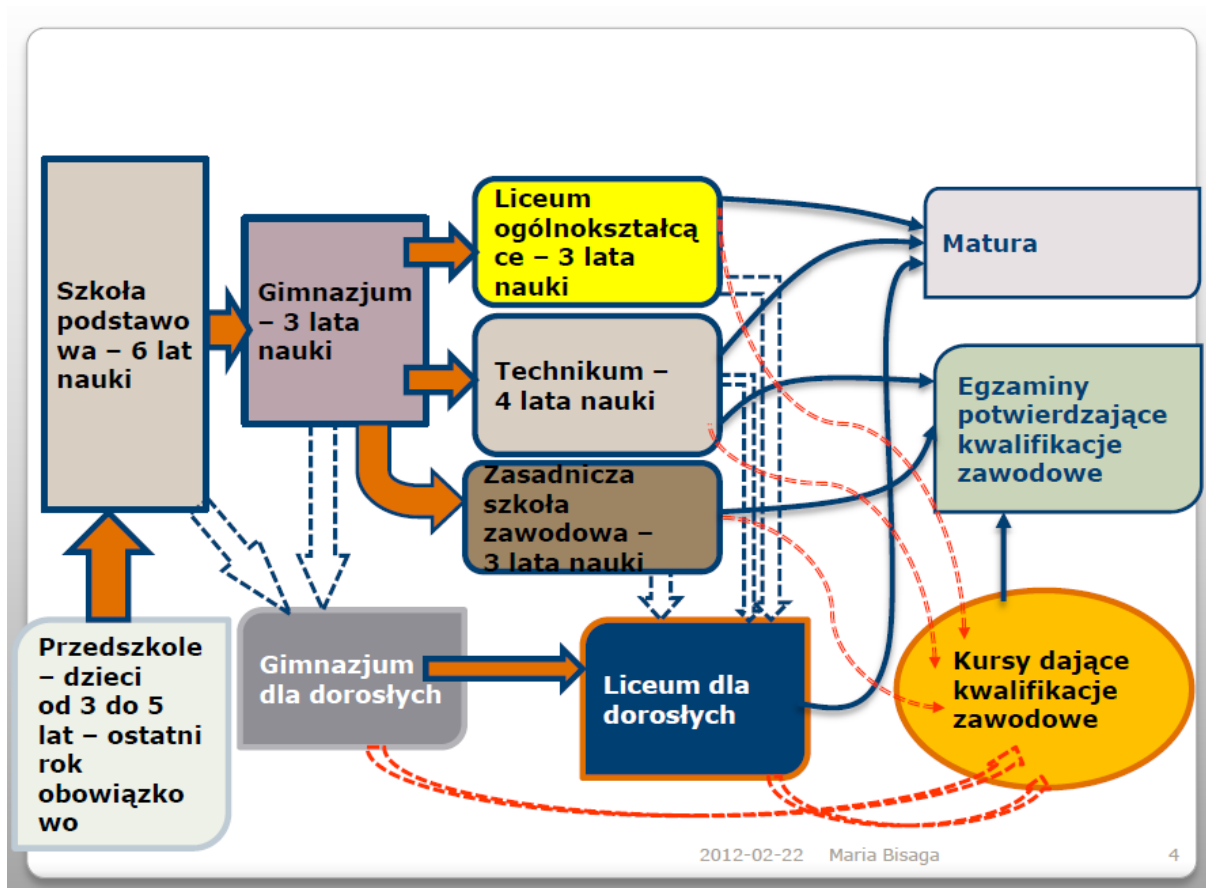
Nowa klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego obejmuje 200 zawodów, w ramach których wyodrębniono 251 kwalifikacji. W klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego ujęto:

- 23 zawody (po 3 kwalifikacje na zawód),
- 72 zawody (po 2 kwalifikacje na zawód),
- 98 zawodów (1 kwalifikacja na zawód),
- 7 zawodów szkolnictwa artystycznego, dla których nie wyodrębnia się kwalifikacji.

Układ szkolnictwa w Polsce w roku szkolnym 2012/2013 według nowej podstawy programowej w szkolnictwie ponadgimnazjalnym

Wykres przedstawia możliwości kontynuacji ścieżki kształcenia ucznia gimnazjum po wprowadzeniu reformy nauczania

2012-02-22 Maria Bisaga

4

Gimnazjalista będzie miał do wyboru kształcenie w:

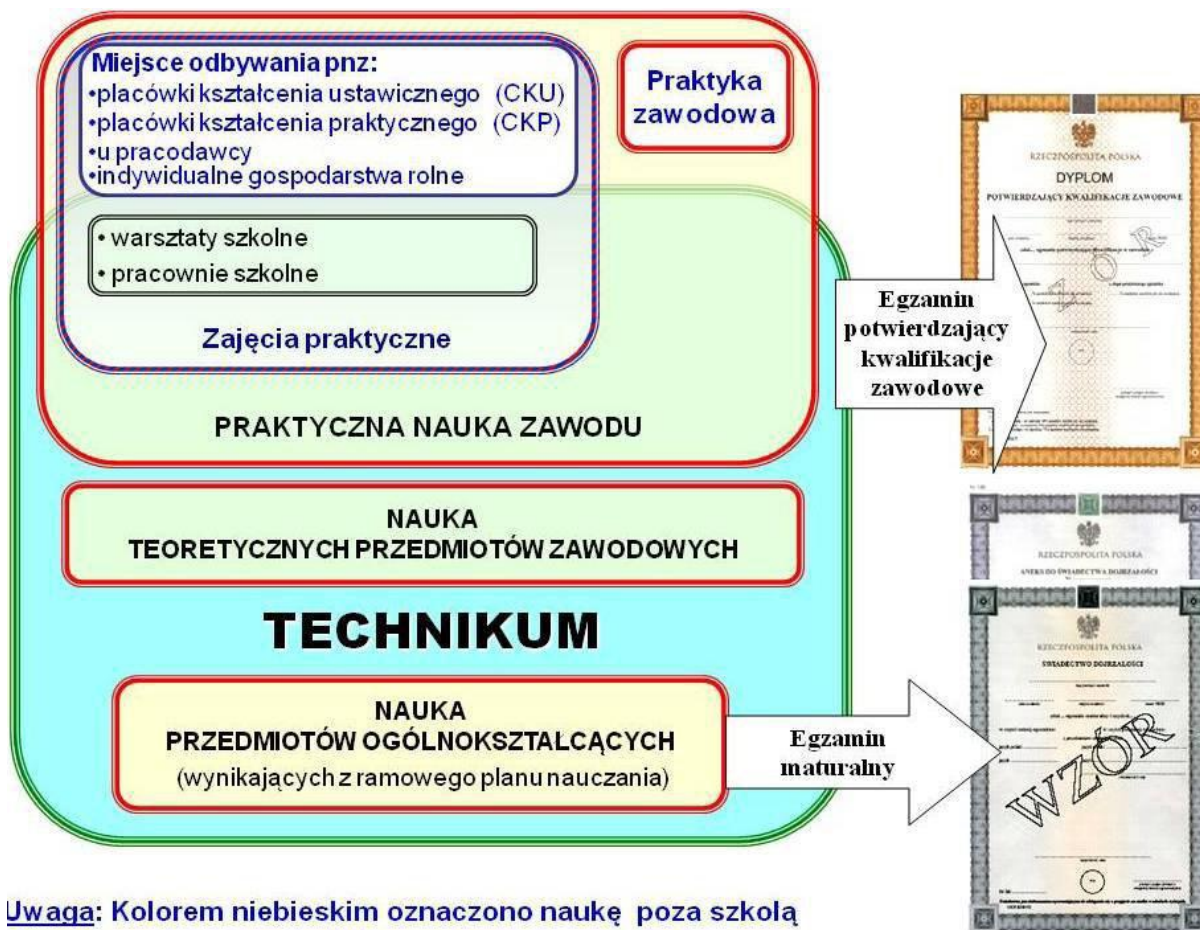
Liceum Ogólnokształcącym, w którym nauka będzie trwała 3 lata. Po jego ukończeniu uzyskuje świadectwo maturalne uprawniające do podjęcia nauki w Szkole Pomaturalnej lub na odpowiednim kierunku studiów.

Technikum, w którym nauka będzie trwała 4 lata. Podczas trwania nauki uczeń będzie zdobywał kwalifikacje zawodowe wyodrębnione w danym zawodzie. W technikum można zdobyć dwie lub trzy kwalifikacje w zależności od kierunku kształcenia. Kwalifikacje potwierdzane są świadectwem po zdaniu egzaminu. Technikum kończy się egzaminem - dyplomem, który jest potwierdzeniem ukończenia szkoły - nauczania ogólnego i zdobycia kwalifikacji zawodowych. Dyplom otrzymuje się po zaliczeniu wcześniej wszystkich przewidzianych kwalifikacji. W ostatnim roku nauki uczeń będzie mógł przystąpić do egzaminu maturalnego, który uprawniał będzie do podjęcia studiów wyższych.

Zasadniczej Szkole Zawodowej, która od 2012 roku będzie trwała 3 lata.

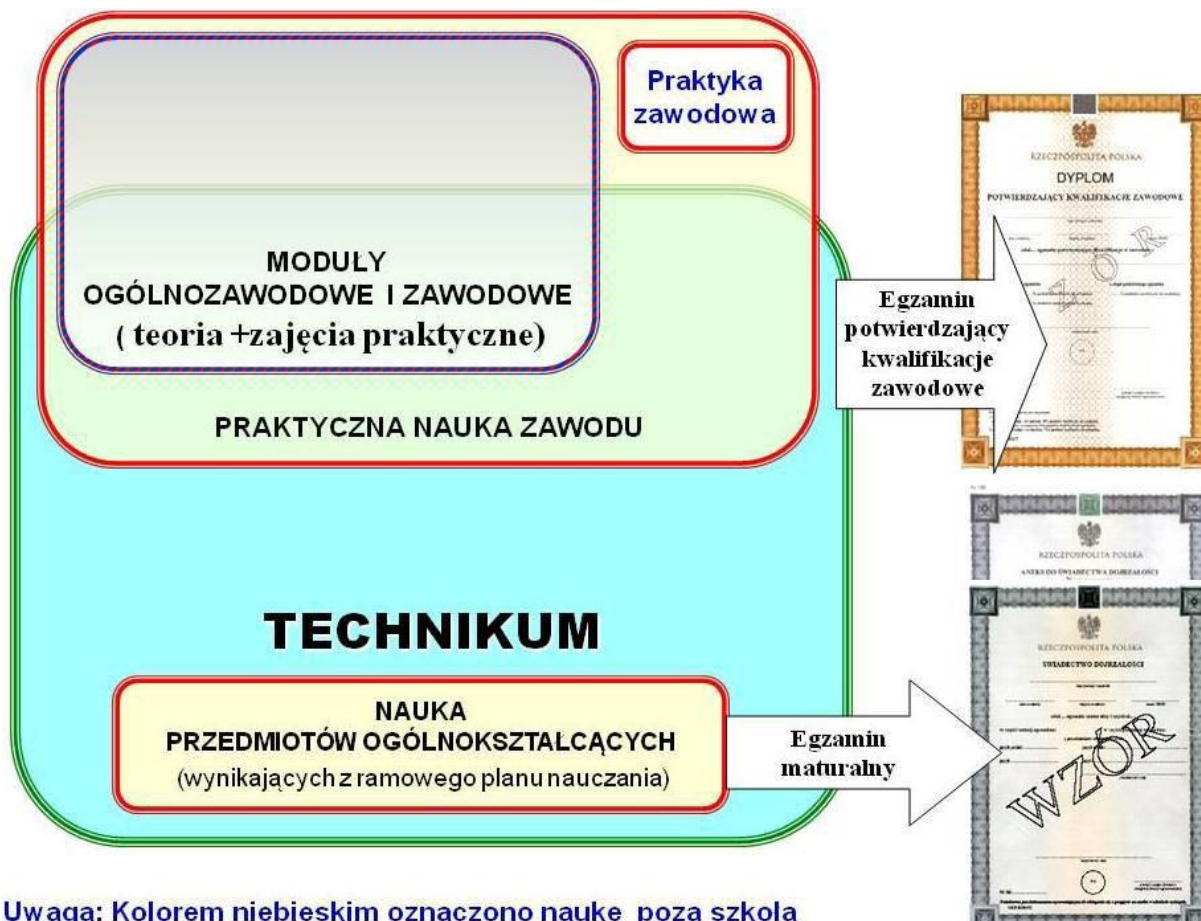
Podczas trwania nauki uczeń będzie zdobywał kwalifikacje zawodowe wyodrębnione w danym zawodzie. Zwykle będzie to tylko jedna kwalifikacja.

Kwalifikacje zawodowe będzie można zdobywać również na kursach kwalifikacyjnych.

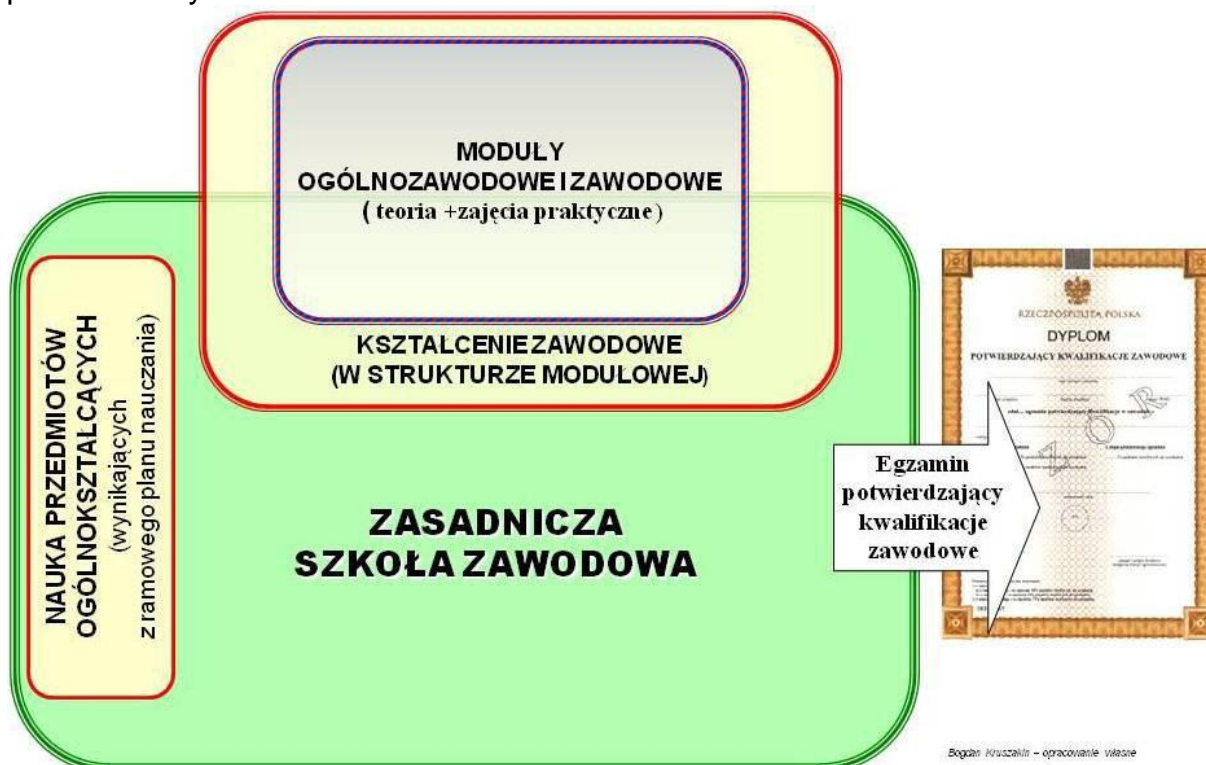

Uwaga: Kolorem niebieskim oznaczono naukę poza szkołą

Organizacja zajęć w **Technikum** przy programie przedmiotowym.

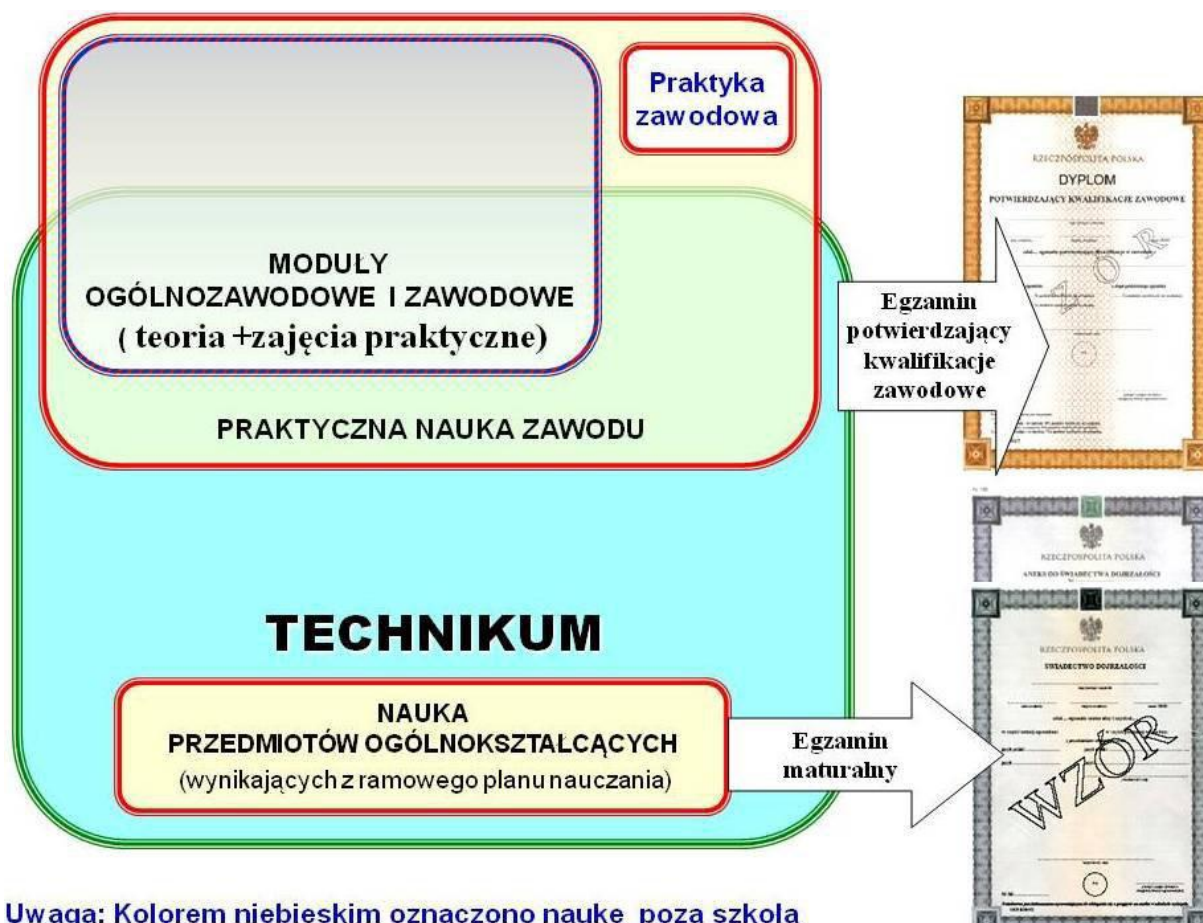

Uwaga: Kolorem niebieskim oznaczono naukę poza szkołą
 Organizacja zajęć w **Technikum** przy programie modułowym
 Organizacja zajęć w **Zasadniczej Szkole Zawodowej** przy programie przedmiotowym

Bogdan Kruściński - opracowanie własne

Organizacja zajęć w **Zasadniczej Szkole Zawodowej** przy programie modułowym

Uwaga: Kolorem niebieskim oznaczono naukę poza szkołą

Dokładny wykaz grup zawodowych oraz kwalifikacji dostępny jest na stronie internetowej pod hasłem „Wykaz kwalifikacji zawodowych” lub u doradcy zawodowego.

Źródło: <http://www.gim3.jaworzno.edu.pl/zawody.pdf> 02.06.2012r